

บทที่ 2

สภาพภูมิศาสตร์ของตำบลทองเนียน

การศึกษาความคาดหวังทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนท้องถิ่น ที่มีต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ในพื้นที่ตำบลทองเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งมีสภาพพื้นที่โดยทั่ว ๆ ไป ดังต่อไปนี้

2.1 ลักษณะทางกายภาพ

2.1.1 ทำเลที่ตั้ง

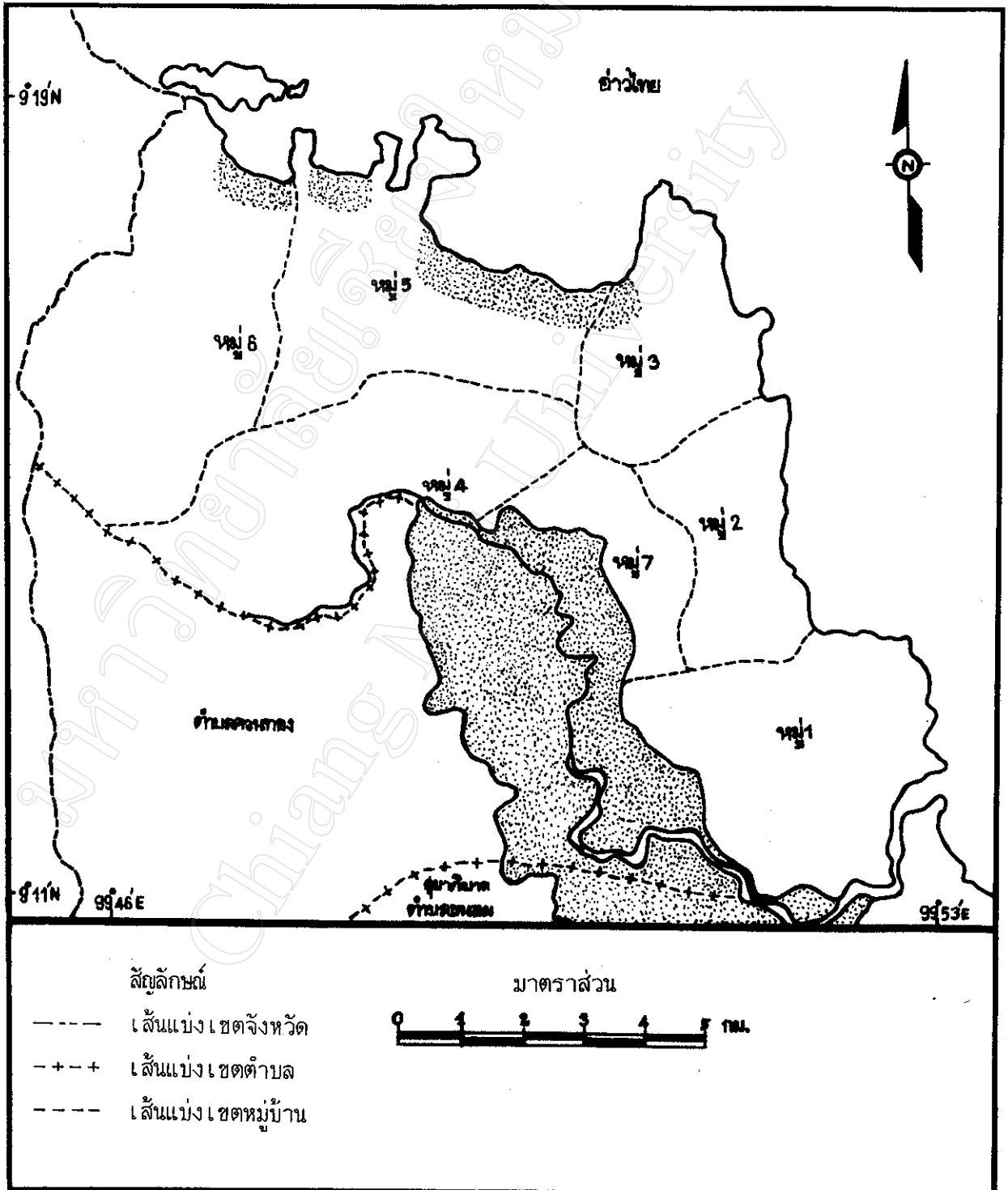
ตำบลทองเนียนตั้งอยู่ระหว่าง ละติจูดที่ 9 องศา 12 ลิบดาเหนือ ถึงละติจูด 9 องศา 19.30 ลิบดาเหนือ และระหว่างลองจิจูดที่ 99 องศา 46.30 ลิบดาตะวันออก ถึงลองจิจูดที่ 99 องศา 53 ลิบดาตะวันออก เป็นหนึ่งในสามตำบลของอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน (ภาพที่ 2.1) ห่างจากที่ว่าการอำเภอขนอม เป็นระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดเป็นระยะทางประมาณ 105 กิโลเมตร ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 26,930 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่โดยรอบ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอไทย และอำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลขนอม อำเภอขนอม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อำเภอไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลขนอม และตำบลควนทอง อำเภอขนอม

2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

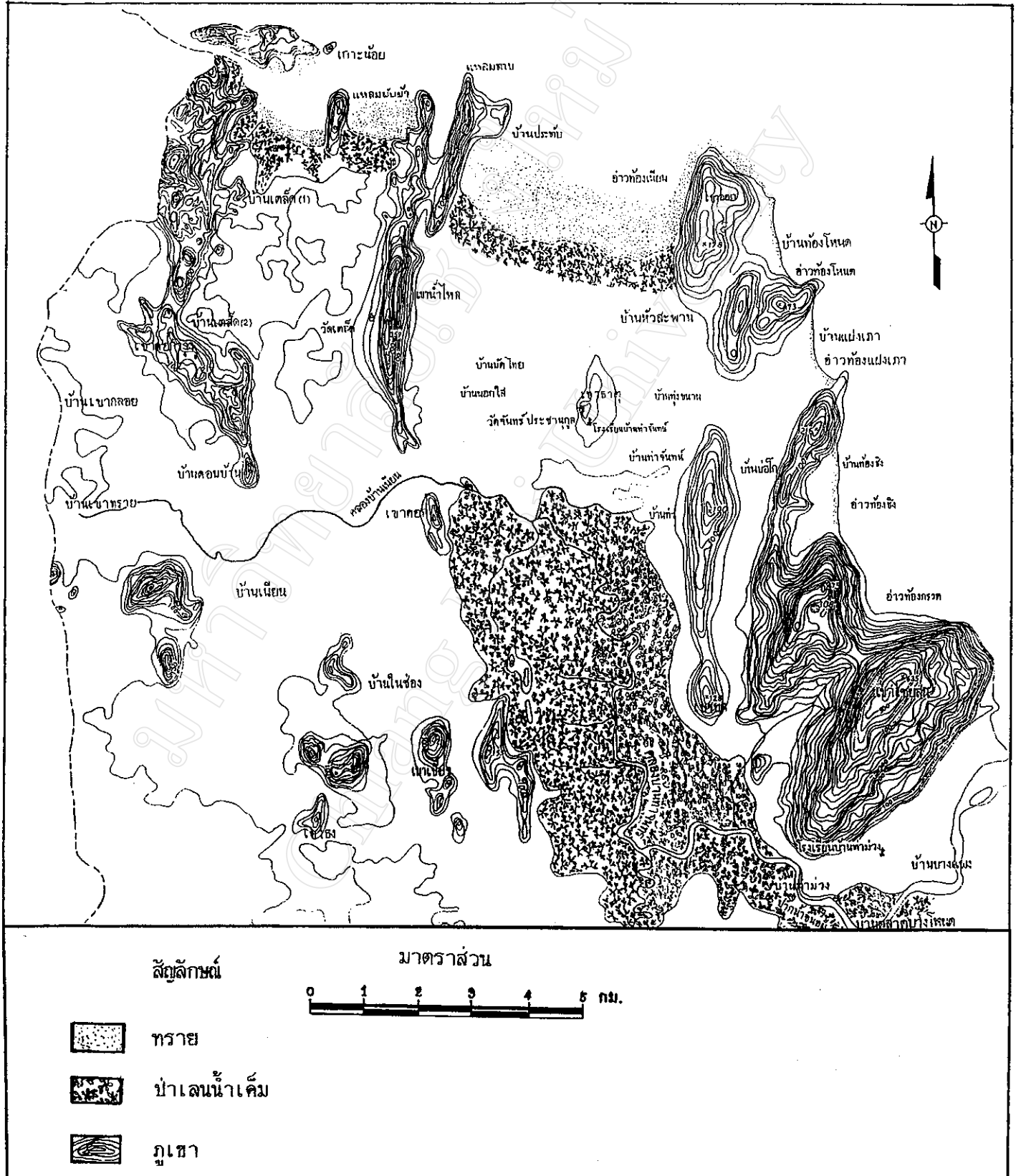
ถ้าดูภาพรวมของพื้นที่ในระดับภาค อำเภอขนอมจะเป็นพื้นที่ที่จัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่สูงและมีภูเขา นั่นก็คือเป็นพื้นที่ที่ทิวเขานครศรีธรรมราชผ่าน ด้วยเหตุนี้สภาพพื้นที่ของตำบลทองเนียนจึงมีลักษณะเป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขาเป็นส่วนใหญ่ จึงเหมาะแก่การทำสวน เช่น สวนยางพารา ผลไม้ และกาแฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีลักษณะพื้นที่ที่เป็นที่เนิน ที่ลาดลงเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลเหมาะแก่การทำสวนมะพร้าว และที่พื้กอาศัย รวมทั้งยังมีพื้นที่ราบลุ่มที่เหมาะสมแก่การทำนา และเลี้ยงสัตว์น้ำจำพวกกุ้ง และปลาน้ำจืด อีกด้วย

รูปที่ 2.1 แผนที่แสดงเขตการปกครองของตำบลท้องเนียน

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลท้องเนียน, 2537

รูปที่ 2.2 แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของตำบลท้องเนียน

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลทองเนียน, 2537

2.1.3 ทรัพยากรธรรมชาติ

พื้นที่ตำบลทองเนียน มีทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญ คือ ป่าชายเลนคลองขนอม ซึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศวิทยา เป็นปัจจัยสำคัญทางธรรมชาติในการที่จะรักษาไว้ให้เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำและยังเป็นการช่วยเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งในการช่วยดูดซับของเสียและช่วยย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำ นอกจากนี้ลักษณะภูเขาในพื้นที่ตำบลทองเนียน จะเป็นภูเขาหินปูนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสามารถใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ด้วยเหตุนี้ทรัพยากรส่วนนี้จึงถูกทำลายไปมาก จากการที่ได้พูดคุยกับชาวบ้านพบว่า ภูเขาบางลูกที่กำลังจะถูกล้มปทานมีความสำคัญมาก นั่นก็คือ ช่วยกำบังลมที่พัดแรงมากในบางครั้งหรือช่วยต้านแรงลมส่งผลให้พืชสวนทั้งหลายไม่หักโค่นเหมือนกับที่เกิดขึ้นในพื้นที่อื่น เป็นต้น

2.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

จากลักษณะทั่วไปของภูมิอากาศประจำถิ่นในภาคใต้ชายฝั่งตะวันออก มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ด้วยปัจจัยด้านแนวภูเขากำบังลม ความใกล้ไกลจากทะเล และทิศทางของฝั่งที่หันสู่ทะเล ดังนั้นตำบลทองเนียนจัดเป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตร้อนชื้น ได้รับอิทธิพลของลมประจำปี เช่นเดียวกับพื้นที่ทั่ว ๆ ไปของภาคใต้ คือ ลมมรสุมฤดูหนาวที่พัดจากภาคพื้นทวีปเอเชีย และลมมรสุมฤดูร้อนที่พัดจากภาคพื้นสมุทร ฤดูกาลที่เด่นชัดมีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูแล้ง กับฤดูฝน เป็นเขตที่มีปริมาณเมฆปกคลุมท้องฟ้ามากกว่าช่วงที่ท้องฟ้าแจ่มใส ซึ่งลมมรสุมที่มีอิทธิพลต่อลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงสถิติปริมาณน้ำฝนของอำเภอขนอม ปี 2539

เดือน	มค.	กพ.	มีค.	เม.ย.	พค.	มิย	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	ทั้งปี
ปริมาณฝน (มม.)	30.2	112.1	-	72.3	72.9	69.9	90	85.1	80.3	448.8	513.1	463.5	2041.2
เฉลี่ย	0.97	3.8	-	2.4	2.3	2.2	2.7	2.7	2.8	11.3	19.7	14.95	5.57
จำนวนวัน ที่มีฝนตกตั้งแต่ 0.1 มม.	1	5	-	4	5	3	4	5	7	12	10	9	65

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอขนอม, 2539

(1) ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดระหว่างพฤศจิกายน ถึงเมษายน ลมนี้พัดมาจากหย่อมความกดดันอากาศสูงของซีกโลกเหนือ บริเวณใจกลางทวีปเอเชียเป็นลมหนาว ผ่านประเทศจีน ทะเลจีนใต้ และอ่าวไทย ลมมรสุมนี้ได้พัดพาเมฆจากบริเวณน่านน้ำมาตกในบริเวณภาคใต้ทั้งภูมิภาค ซึ่งพื้นที่ตำบลท้องเนียนตั้งอยู่ภาคใต้ทางฝั่งตะวันออก จึงได้รับปริมาณฝนมากกว่าภาคใต้ฝั่งตะวันตก ทั้งนี้เพราะมีทิวเขาภูเก็ต และทิวเขานครศรีธรรมราชเป็นตัวขวางทิศทางของลมไว้ โดยปริมาณฝนจะสูงตอนช่วงต้นของมรสุมประมาณ พฤศจิกายน ถึงมกราคม ส่วนช่วงปลายมรสุมความเร็วของลม และปริมาณฝนลดลงจนถึงน้อยที่สุดในเดือนกุมภาพันธ์ และมีนาคม

(2) ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนตุลาคม ลมนี้พัดมาจากหย่อมความกดดันอากาศสูงในซีกโลกใต้ผ่านเส้นศูนย์สูตรขึ้นมา แต่ปริมาณน้ำฝนที่มากับลมมรสุมนี้มีน้อยในพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกของภาคใต้ ซึ่งรวมทั้งพื้นที่ตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม ทั้งนี้เนื่องจากมาปะทะกับแนวภูเขา จึงส่งผลให้ปริมาณน้ำฝนกระจายมายังชายฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้น้อย

2.1.5 อุณหภูมิ

ปัจจัยที่ควบคุมอุณหภูมิของอากาศในพื้นที่ตำบลท้องเนียนก็มีลักษณะเช่นเดียวกับปัจจัยควบคุมอุณหภูมิของอากาศในภาคใต้ เช่น ภาวะการส่องแสงตั้งฉากของดวงอาทิตย์ การพัดของลมประจำ ความใกล้ไกลจากทะเล และปริมาณของเมฆในท้องฟ้าตอนกลางวัน

ตารางที่ 2.2 แสดงอุณหภูมิเฉลี่ยประจำเดือนของจังหวัดนครศรีธรรมราชในปี 2539

หน่วย : องศาเซลเซียส

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ระดับอุณหภูมิ	26.0	26.6	27.7	28.8	28.5	28.7	28.3	28.3	27.7	27.2	26.4	25.9

ที่มา : สถานีตรวจวัดอากาศ จังหวัดนครศรีธรรมราช, 2539

เนื่องจากการวัดอุณหภูมิในระดับตำบลยังไม่มี ดังนั้น อุณหภูมิของพื้นที่ตำบลท้องเนียนจึงใช้ข้อมูลอุณหภูมิของจังหวัด จะเห็นได้ว่า อุณหภูมิในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชเริ่มสูงมาตั้งแต่ปลาย

เดือนกุมภาพันธ์จะมาสูงมากในเดือนเมษายน และยังคงระดับอุณหภูมิอยู่ตลอดเดือนมิถุนายน กรกฎาคมและสิงหาคม จะเริ่มลดลงตั้งแต่เดือนกันยายน ส่วนตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นไป ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มพัดอากาศเย็นจากห่อความกดอากาศสูง จะพัดคลุมบริเวณประเทศไทยทั่วไป อุณหภูมิจะเริ่มเย็นลง ประกอบในช่วงดังกล่าวอาจจะมีฝนตก มีพายุดีเปรสชันและพายุหมุนเป็นต้น

นอกจากนี้ ตัวควบคุมอุณหภูมิในพื้นที่ตำบลท้องเนียนที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง คือ ลมประจำฤดูมัตถัน คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เป็นลมร้อนพัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย ทำให้อุณหภูมิสูงตลอดเวลาที่ลมนี้พัด คือระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม อากาศจะมีความชื้นสัมพัทธ์สูง ผู้คนจะรู้สึกร้อน อึดอัด เหงื่อออก ส่วนช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศเย็นลง เพราะมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเย็นกว่าพัดผ่านภาคใต้ฝั่งตะวันออกในระหว่างเดือนพฤศจิกายน ธันวาคมและมกราคม อากาศจะเย็นลงกว่าปกติจนถึงหนาวในบางครั้ง ในช่วงเวลาดังกล่าวท้องฟ้าจะมีเมฆปกคลุมเกือบทั้งหมด ตลอดทั้งวันจะไม่ค่อยมีแสงแดดส่อง นอกจากนี้ ยังพบว่าพื้นที่ตำบลท้องเนียนตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลตะวันออกของภาคใต้ จึงได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมากและนาน ดังนั้นพื้นที่นี้ฤดูแล้งจะเริ่มช้า

2.2 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของภาคใต้โดยทั่วไปมีฐานแคบ พึ่งพาการผลิตสาขาเกษตรไม่กี่ชนิด เช่น ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กาแฟ และประมง ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการทำเกษตรแบบดั้งเดิมที่ให้ผลผลิตต่ำ กระจายกระจายทั่วทั้งภาค (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2536) ด้วยเหตุนี้ อาชีพและรายได้ของประชากรในตำบลท้องเนียนโดยทั่วไปจึงขึ้นอยู่กับเกษตรเป็นหลัก มีดังต่อไปนี้

2.2.1 อาชีพและรายได้ของประชากร

(1) เกษตรกรรม

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลท้องเนียนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 845 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม 530 ครัวเรือน (สำนักงานเกษตรอำเภอขนอม, 2539) และจากข้อมูลแสดงการปลูกพืชเศรษฐกิจตำบลท้องเนียนปี 2538 สำนักงานเกษตรอำเภอขนอม สามารถแยกชนิดของพืชที่ปลูกได้ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจหลักของตำบลทองเนียน ปี 2538

ชนิดของการเกษตร	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
ข้าว	350	6.96
สวนมะพร้าว	1,806	35.90
สวนยาง	1,563	31.08
สวนกาแฟ	1,164	23.15
สวนทุเรียน	120	2.39
มะม่วงหิมพานต์	26	0.52
รวม	5,029	100

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนม, 2539

จากตารางที่ 2.3 จะเห็นได้ว่าสวนมะพร้าวจะมีเนื้อที่เพาะปลูกมากที่สุด รองลงไปคือสวนยาง และสวนกาแฟ ตามลำดับ ส่วนพื้นที่นาข้าวในปัจจุบันพบว่ากลายเป็นพื้นที่ว่างเปล่า มีบางส่วนกลายเป็นที่นาถุ้ง เป็นต้น

(2) การประมง

ประชากรในตำบลทองเนียนที่อาศัยอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเล ส่วนใหญ่จะมีอาชีพทำการประมงขนาดเล็กไปด้วย โดยใช้เรืออวนลากขนาดเล็ก จากข้อมูลที่สำนักงานประมงอำเภอนมปี 2538 พบว่า ตำบลทองเนียน นอกจากมีการทำประมงขนาดเล็กแล้วยังมีการทำเรือประมงขนาดใหญ่จากผู้ที่มาจดทะเบียนกับสำนักงานประมงอำเภอนม มีจำนวน 7 ราย นอกจากนั้นผู้ที่ทำนาถุ้ง 44 ราย และเลี้ยงปลาน้ำจืด 26 ราย เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีอาชีพอื่น ๆ อีก เช่น อาชีพค้าขาย และรับจ้างอีกด้วย ลักษณะการประกอบอาชีพจะมีลักษณะดังนี้

- ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างเดียว
- ประกอบอาชีพประมงขนาดเล็กอย่างเดียว
- ประกอบอาชีพค้าขายอย่างเดียว
- ประกอบอาชีพค้าขายควบคู่เกษตรกรรม
- ประกอบอาชีพรับจ้าง

จากภาวะทางเศรษฐกิจของประชากรในพื้นที่ตำบลท้องเนียนที่ขึ้นอยู่กับอาชีพไม่กี่ชนิด จึงมีผลต่อรายได้ของประชากร จะเห็นได้ว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรถ้าแยกตามสาขาอาชีพ จะได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงรายได้เฉลี่ยแยกตามสาขาอาชีพ

สาขาอาชีพ	รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี/ครัวเรือน)
เกษตรกรรม	25,000
ค้าขาย	45,000
รับจ้าง	30,000
ประมงขนาดเล็ก	35,000

2.2.2 ลักษณะการใช้ที่ดินและการถือครองที่ดิน

การถือครองที่ดิน เป็นการถือครองโดยเป็นเจ้าของ ได้รับมรดกจากพ่อแม่ ส่วนที่ดินที่มีอยู่ในต่างจังหวัด เช่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี การถือครองที่ดินในต่างจังหวัดเป็นการถือครองมือเปล่าทั้งสิ้น เกือบทั้งหมดไม่มีเอกสารใด ๆ

เมื่อพิจารณาขนาดการถือครองที่ดินจากการสำรวจประชากรตัวอย่าง พบว่าที่ดินส่วนมากมีการถือครองโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 10-15 ไร่ (จากจำนวนครัวเรือนที่มีสวนยางทั้งหมด) ส่วนที่ดินปลูกกาแฟถือครองโดยเฉลี่ยครัวเรือนละ 20-30 ไร่ (จากจำนวนครัวเรือนที่มีสวนกาแฟทั้งหมด) สำหรับสวนมะพร้าวส่วนมากอยู่ใกล้บ้านหรือบริเวณบ้าน ส่วนใหญ่เป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ เนื้อที่ถือครองโดยเฉลี่ย 10 ไร่ (จากจำนวนที่มีสวนมะพร้าวทั้งหมด) นอกจากนี้ยังมีสวนผลไม้ผสม เช่น ลองกอง ทุเรียน ฯลฯ ส่วนที่นากลายเป็นที่ว่างเปล่า บางส่วนก็ทำนาทิ้งเป็นต้น

2.2.3 ประชากรและโครงสร้างของประชากร

ประชากรในพื้นที่ตำบลท้องเนียน ตามสถิติปี พ.ศ. 2538 มี 845 ครัวเรือน จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 4,567 คน (ชาย 2,264 คน หญิง 2,303 คน) ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ส่วนที่นับถือศาสนาอิสลามมีอยู่บ้างในหมู่ที่ 1 ซึ่งมีครัวเรือนที่นับถือศาสนาอิสลามมีทั้งหมด ประมาณ 80 ครัวเรือน จากจำนวนประชากรทั้งหมดถ้าแบ่งออกเป็นหมู่บ้านจะได้ดังนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านของตำบลท้องเนียนในปี 2538

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	จำนวนประชากร
1	บ้านท่าม่วง	2,206
2	บ้านแขวงเกา	326
3	บ้านท้องโหนด	891
4	บ้านท่าจันทร์	436
5	บ้านแหลมประทับ	274
6	บ้านเตล็ด	604
7	บ้านท่า	330
รวม		4,567

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลท้องเนียน, 2539.

ตารางที่ 2.6 แสดงจำนวนประชากรตามช่วงอายุของประชากร ในปี 2538

ช่วงอายุของประชากร	ชาย	หญิง	รวม
อายุ 1 วัน - 3 ปี	103	110	213
อายุ 3 ปี - 6 ปี	153	153	306
อายุ 6 ปี 1 วัน - 12 ปี	373	392	765
อายุ 12 ปี 1 วัน - 14 ปี	152	165	317
อายุ 14 ปี 1 วัน - 18 ปี	218	236	454
อายุ 18 ปี 1 วัน - 50 ปี	893	761	1,654
อายุ 50 ปี 1 วัน - 60 ปี	166	187	353
อายุ 60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	233	292	525

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลท้องเนียน, 2539.

2.2.4 วัฒนธรรมและประเพณี

ชนบประเพณีที่ประชาชนในตำบลท้องเนียนได้สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนถึงปัจจุบัน เช่น ประเพณีทำบุญเดือนสิบ แห่ผ้าขึ้นธาตุ ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน ชักพระ ลอยกระทง วันสงกรานต์ บวชนาค แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ รวมทั้งวันสำคัญต่าง ๆ ทางศาสนา ประชาชนในท้องถิ่นนี้มีความผูกพันกับสถาบันทางศาสนาเป็นอย่างมาก มีวัดทำเจตนเป็นวัดที่ถือเป็นศูนย์รวมของประชาชนชาวตำบลท้องเนียน มีเจ้าคณะอำเภอประจำอยู่ที่วัดนี้ คือ พระครูไพโรจน์คณาภิบาล เป็นที่เคารพนับถือและเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านที่นี่เป็นอย่างมาก

สำหรับวัฒนธรรมและประเพณีที่มีเฉพาะในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประชาชนในตำบลท้องเนียนก็นับเป็นส่วนหนึ่งของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนั้น วัฒนธรรมและประเพณีที่มีเฉพาะในท้องถิ่นนี้ มีดังต่อไปนี้

(1) ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ เป็นประเพณีหนึ่งที่เป็นสัญลักษณ์ของชาวนครศรีธรรมราชที่ไม่มีปฏิบัติกันที่ใดในประเทศไทย นอกจากจังหวัดนครศรีธรรมราชเท่านั้น ซึ่งชาวตำบลท้องเนียนก็นิยมมาทำพิธีแห่ผ้าขึ้นธาตุเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งประเพณีนี้มีปีละ 2 ครั้ง คือ วันเพ็ญ เดือน 3

(วันมาฆบูชา) และวันเพ็ญเดือน 6 (วันวิสาขบูชา) ผ้าที่ใช้ในทุกวันนี้มี 3 สี คือ ขาว แดง และ เหลือง ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุเป็นประเพณีที่ชาวนครฯ ได้ร่วมมือร่วมใจกันบริจาคเงินทองตามกำลัง ศรัทธา นำเงินที่ได้จากการบริจาคนั้นไปซื้อผ้ามาเย็บต่อกันเข้าให้เป็นแถบยาวนับพันหลา แล้วพากันแห่ผ้าดังกล่าวไปยังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพื่อนำแถบผ้านั้นไปพันโดยรอบฐานองค์พระบรมธาตุเจดีย์

(2) ประเพณีตักบาตรรูปเทียน เป็นอีกประเพณีหนึ่งที่มีเฉพาะที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นประเพณีที่เก่าแก่มากควบคู่มากับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ทุกวันก็ยังคงมีอยู่ แม้ว่ารูปแบบอาจจะแตกต่างออกไปจากประเพณีดั้งเดิมไปบ้าง ประเพณีตักบาตรรูปเทียนเป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องด้วยพุทธศาสนา เพราะเป็นประเพณีถวายสังฆทานเนื่องในโอกาสเข้าพรรษา คือ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 นั่นก็คือ เมื่อถึงวันเข้าพรรษา ชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชต่างพากันไปชุมนุมที่วัดใกล้บ้าน นำเทียนพรรษามาถวาย พอที่จะใช้ตลอดพรรษาไปถวายพระสงฆ์ นอกจากนี้ก็มีดอกไม้ รูปเทียน ผ้าอาบน้ำฝน ตั้ง เตียง ตะเกียง ยา และอาหารที่เป็นของแห้งอีกหลายชนิดสำหรับชาวตำบลท้องเนียนนั้น ประเพณีนี้จะจัดขึ้นที่วัดท่าจันทร์ ซึ่งเป็นวัดที่เป็นศูนย์รวมของชาวตำบลท้องเนียน

(3) ประเพณีสารทเดือนสิบ ชาวนครศรีธรรมราชมักมีใจจดจ่ออยู่กับประเพณีสารทเดือน 10 หากชาวนครฯ คนใดไปอยู่ไกลบ้านไกลเมือง เมื่อใกล้จะถึงเทศกาลเดือน 10 ก็มักเตรียมตัวกลับบ้านเกิดเมืองนอน เป็นการกลับภูมิลำเนาเพื่อมาร่วมในเทศกาลสารทเดือน 10 ด้วยความสมัครใจ จนเป็นประเพณีที่สืบต่อกันมา นับเป็นประเพณีที่ควบคู่มากับเมืองนครฯ จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นสมบัติคู่บ้านคู่เมืองนครฯ ประเพณีนี้มีด้วยกัน 3 วัน คือ

- วันแรม 13 ค่ำ เดือน 10 วันนี้ชาวนครฯ เรียกว่า "วันจ่าย" ชาวบ้านต้องหาสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้จัดห่มรับ โดยเฉพาะขนมที่ใช้ประกอบห่มรับในประเพณีทำบุญสารทเดือนสิบมีอยู่หลายอย่าง แต่ขนมที่จำเป็นขาดไม่ได้มีอยู่ 5 อย่าง คือ ขนมลา ขนมพอง ขนมบ้า ขนมดีซำ และขนมไข่ปลา

- วันแรม 14 ค่ำ เดือน 10 ชาวบ้านจะไปทำบุญที่วัด โดยเลือกวัดที่อยู่ใกล้บ้านหรือวัดที่บรรพบุรุษของตนนิยม วันนี้เรียก "วันยกห่มรับ" นอกจากนี้ในวันนี้จะเป็นการแผ่ส่วนกุศลให้แก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว เรียกกันว่า "ตั้งเปรต"

- วันแรม 15 ค่ำ เดือน 10 เรียก "วันสารท" เป็นวันที่มีการฉลอง มีการทำบุญเลี้ยงพระ บังสุกุล เพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษ และญาติพี่น้องที่ล่วงลับไป

(4) ธรรมเนียมการออกปาก

ชาวนครศรีธรรมราช มีธรรมเนียมที่แสดงออกถึงความมีน้ำใจและช่วยเหลือกันอยู่มาก เพราะสภาพความเป็นอยู่ของชาวนครฯ นั้น เต็มไปด้วยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ธรรมเนียมการออกปาก หมายถึง การขอความช่วยเหลือหรือให้वान คล้ายคลึงกับธรรมเนียม "การลงแขก" ของชาวภาคกลาง แต่ธรรมเนียมการออกปากของชาวนครฯ จะแน่วแน่นและจริงจังกว่า การออกปากจะเกิดขึ้นได้ในหลาย ๆ กรณี เช่น การออกปากไถนา การออกปากดำนา การออกปากเก็บข้าว การออกปากหามเรือน การออกปากซุดบ่อ การออกปากทำเรือน เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม ธรรมเนียมการออกปากที่กล่าวมาถูกทำลายลงไปทุกที เพราะความเจริญทางวัตถุ ยังคงพบเห็นอยู่บ้างในชนบทของเมืองนครฯ ที่ยังคงรักษาธรรมเนียมที่ตนสืบทอดอยู่ในพื้นที่ตำบลท้องเนียนก็เช่นกัน ธรรมเนียมนี้ยังพบเห็นอยู่ทั่วไป